

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний педагогічний університет
імені А.С. Макаренка

Кафедра теорії та методики фізичної культури

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач аспірантури і докторантури
Ірина ЧИСТЯКОВА

«20» вересня 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Методологія наукового пошуку здобувача освіти

третій (освітньо-науковий) рівень

галузь знань **01 Освіта/Педагогіка**

спеціальність **017 Фізична культура і спорт**

освітньо-професійна програма **Фізична культура і спорт**

мова навчання **українська**

Погоджено науковою радою Сумського
державного педагогічного університету
імені А. С. Макаренка

«20» вересня 2023 р.

Голова:

Ольга КУДРІНА, д.е.н., проф.

Суми – 2023

Розробники:

Томенко О. А., д.фіз. вих., професор, завідувач кафедри теорії та методики фізичної культури.

Рибалко П. Ф., д.п.н., професор, професор кафедри теорії та методики фізичної культури.

Красілов А. Д., к.п.н., доцент кафедри теорії та методики фізичної культури.

Дубинська О. Я., к.фіз.вих., доцент кафедри теорії та методики фізичної культури.

Звіряка О. М., к.фіз.вих., доцент, доцент кафедри терапії та реабілітації.

Робоча програма розглянута на засіданні кафедри теорії та методики фізичної культури.

Протокол № 1 від «31» серпня 2023 р.

Завідувач кафедри

(підпис)

(Олександр ТОМЕНКО)
(прізвище та ініціали)

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Доктор філософії	Обов’язкова	
		Рік підготовки	
		2-й	2-й
		Семестр	
2-й		2-й	
Лекції			
Практичні, семінарські			
Індивідуальні			
30		10	
Самостійна робота			
60 год.		80 год.	
Консультації:			
год.		год.	
Вид контролю: залік			
Загальна кількість годин – 90			

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Методологія наукового пошуку здобувача освіти» є складовою частиною циклу професійної підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня «доктор філософії» та завершальним етапом підготовки здобувачів освіти до професійної педагогічної діяльності в галузі знань 01 Освіта/педагогіка, спеціальність 017 Фізична культура і спорт.

Метою навчальної дисципліни є з'ясування теоретичних та методичних засад педагогічного дослідження (відповідно до теми дисертаційної роботи).

Завдання навчальної дисципліни:

1. Формування системи знань щодо нормативно-правової бази та технологій виконання дисертаційного дослідження.
2. Формування системи вмінь щодо використання технологій оприлюднення результатів дисертаційного дослідження, подання документів до спеціалізованої вченої ради та підготовки до захисту дисертаційного дослідження.
3. Розвиток системи навичок щодо підготовки матеріалів, що відбивають результати дисертаційного дослідження до публікації в наукових фахових та виданнях (у тому числі закордонних), що входять до міжнародних наукометричних баз; презентації результатів дисертаційного дослідження на наукових конференціях різних рівнів; подання документів до спеціалізованої вченої ради та захисту дисертацій.

Засвоєння програмного матеріалу дисципліни «Методологія наукового пошуку здобувача освіти» забезпечує оволодіння загальними та фаховими компетентностями відповідно до освітньо-наукової програми «Фізична культура і спорт»: ЗК 1 – здатність до формування системного наукового світогляду, оволодіння загальнонауковими компетентностями та розвитку культурного кругозору; ЗК 2 – здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; пошуку, обробки й критичного аналізу інформації з різних джерел; ЗК 4 – здатність проводити наукові дослідження в сфері фізичної культури і спорту на відповідному рівні із застосуванням інноваційних технологій; ЗК 5 – володіння сучасними засобами інформаційних і комп'ютерних технологій для розв'язання науково-освітніх завдань у професійній та інноваційній діяльності; ЗК 6 – здатність презентувати результати власного наукового дослідження на всіх рівнях українською та англійською мовою; ЗК 7 – здатність розробляти наукові проекти та керувати ними, складати пропозиції щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності; ЗК 8 – здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у галузі фізичної культури і спорту у наукових установах/закладах вищої освіти на засадах міждисциплінарності та інклюзивності; ЗК 9 – здатність навчатися впродовж життя в контексті неперервної фахової підготовки, підвищувати свій інтелектуальний та культурний рівень і оволодівати сучасними знаннями; ФК 1 – здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в галузі фізичної культури і спорту; ФК 3 – розуміння

практичного застосування сучасних концептуальних положень та ідей у галузі фізичної культури і спорту в навчально-науковій та науково-дослідницькій діяльності; ФК 4 – володіння загальними, інтегральними, фаховими компетентностями з методології наукових досліджень у галузі фізичної культури і спорту; ФК 5 – володіння системою педагогічних категорій і методів їх використання з метою розв’язання дослідницьких і практичних завдань освітньої та виховної діяльності в закладах вищої освіти; ФК 9 – здатність дотримуватися етики наукових досліджень та принципів академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності; ФК 10 – здатність до апробації результатів наукового дослідження, їх поширення й упровадження в освітню практику.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Вивчення навчальної дисципліни «Методологія наукового пошуку здобувача освіти» базується на засадах інтеграції теоретичних та практичних знань із дисциплін «Етика наукового пошуку: філософські, мовні аспекти», «Академічна іноземна мова», «Сучасні інформаційні технології в наукових дослідженнях» та ін.

3. Результати навчання за дисципліною

Результати навчання за дисципліною «Методологія наукового пошуку здобувача освіти» передбачають такі результати навчання.

Результати навчання	ПРН 1. Здатність використовувати концептуальні та методологічні знання в галузі філософсько-світоглядних проблем аксіології освіти під час вирішення освітніх і професійних завдань. ПРН 2. Здатність до обґрунтування нового знання в контексті потреб освіти, фізичної культури і спорту в межах філософського, загальнонаукового і конкретно наукового рівнів методології дослідження. ПРН 3. Володіння системою педагогічних категорій і методів їх використання з метою вирішення дослідницьких і практичних завдань у закладах вищої освіти. ПРН 6. Здатність здійснювати критичний аналіз концептуальних та методологічних знань у галузі науково-дослідної та професійної діяльності і на межі предметних галузей, інтерпретувати їх, синтезувати нові ідеї. ПРН 8. Здатність до управління науковими проектами та/або складення пропозицій щодо фінансування наукових досліджень, реєструвати права інтелектуальної власності.
-----------------------------------	---

	ПРН 9. Здатність застосовувати адекватні методи дослідження в ході виконання дисертаційної роботи. ПРН 12. Здатність моделювати зв'язні наукові тексти різних жанрів (створювати глосарії ключових термінів; готувати наукові статті, тези, доповіді, повідомлення, виступи, наукові звіти, посібники) згідно з вимогами наукового стилю, у тому числі з використанням інформаційних технологій. ПРН 13. Здатність вирішувати проблеми дослідницької, викладацької діяльності шляхом використання можливостей Інтернет-ресурсів, інформаційно-комунікаційних технологій. ПРН 18. Уміння та навички публічно представляти, захищати результати дисертаційного дослідження, обговорювати їх і дискутувати з науково-професійною спільнотою; використовувати сучасні засоби для презентації результатів дисертаційного дослідження.
--	--

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Кількість балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача освіти
90 – 100	Здобувач освіти глибоко й впевнено засвоїв весь матеріал, послідовно, логічно вірно його відтворює. Може пов'язати теоретичні та практичні сторони дисципліни, вільно відповідає на нестандартні запитання, показує знання монографічного матеріалу з питання, вірно обґрунтовує наукові поняття, володіє навичками виконання практичних завдань, виявляє вміння самостійно узагальнювати матеріал, не допускає при цьому помилки
82 – 89	Здобувач освіти достатньо глибоко засвоїв матеріал, послідовно, логічно вірно його відтворює. Може пов'язати теоретичні та практичні сторони дисципліни, вірно відповідає на запитання, показує достатні теоретичні знання з питання, вірно обґрунтовує наукові поняття, володіє навичками виконання практичних завдань, виявляє вміння самостійно узагальнювати матеріал, не допускає при цьому помилки
74 – 81	Здобувач освіти знає програмний матеріал, не допускає суттєвих недоліків у відповіді, може вірно використовувати теоретичні положення й володіє навичками при виконанні практичних завдань
64 – 73	Здобувач освіти засвоїв лише основний матеріал, але погано орієнтується в окремих положеннях, припускається помилок або неточностей у

	формулюваннях, порушує логіку та послідовність у викладенні програмного матеріалу та має складнощі при виконанні практичних завдань
60 – 63	Здобувач освіти частково засвоїв основний матеріал, припускається помилок у формулюваннях, порушує логіку та послідовність у викладенні програмного матеріалу та має складнощі при виконанні практичних завдань
35 – 59	Здобувач освіти не володіє знаннями щодо значної частини програмного матеріалу, припускається суттєвих помилок, з великими труднощами виконує практичну роботу
1 – 34	

Розподіл балів

Приклад для заліку

Поточний контроль											Разом	Сума
Розділ 1			Розділ 2				Розділ 3					
T.1	T.2	T.3	T.1	T.2	T.3	T.4	T.1	T.2	T.3	T.4		
Поточний контроль											60	100
5	5	5	5	5	5	6	6	6	6	6		
Контроль самостійної роботи											40	
4	4	4	4	4	4	3	3	3	3	4		

T 1.1, T 1.2 ... T 2.5 – теми розділів

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. Засоби діагностики результатів навчання

Залік, тести, проекти, реферати, есе, презентації результатів виконаних завдань та наукових досліджень.

6. Програма навчальної дисципліни

6.1. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

РОЗДІЛ I. Теоретичні засади здійснення дисертаційного дослідження

Тема 1. Нормативне забезпечення процесу здійснення дисертаційного дослідження.

Тема 2. Форми апробації результатів дисертаційного дослідження.

Тема 3. Технології пошуку наукових видань для оприлюднення результатів дисертаційного дослідження.

РОЗДІЛ II. Технології оприлюднення результатів дисертаційного дослідження

Тема 4. Підготовка і подання наукової статті до вітчизняного наукового фахового видання.

Тема 5. Підготовка і подання наукової статті до видання (у тому числі закордонного), що входить до міжнародних наукометричних баз.

Тема 6. Підготовка і презентація результатів дисертаційного дослідження на наукових конференціях різних рівнів.

Тема 7. Підготовка і подання до друку інших матеріалів апробаційного харауткру.

РОЗДІЛ III. Технології захисту дисертаційного дослідження

Тема 8. Подання документів у спеціалізовану вчену раду.

Тема 9. Підготовка анотації дисертаційного дослідження.

Тема 10. Підготовка та оприлюднення дисертаційного дослідження на сайті спеціалізованої вченої ради.

Тема 11. Процедура захисту дисертаційного дослідження.

6.2. Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		Лекції	Практ.	Індивідуальні.	Конс.	Самост.р		Лекції	Практ.	Лабор.	Конс.	Самост.р
РОЗДІЛ І. Теоретичні засади здійснення дисертаційного дослідження												
Тема 1. Нормативне забезпечення процесу здійснення дисертаційного	8			4		4						

[illegible]

Тема 8. Подання документів у спеціалізовану вчену раду	8			2		6						
Тема 9. Підготовка анотації дисертаційного	8			2		6						
Тема 10. Підготовка та оприлюднення дисертаційного дослідження на сайті спеціалізованої вченої ради	9			2		7						
Тема 11. Процедура захисту дисертаційного дослідження	9			4		5						
Усього годин	90			30		60						

Теми практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1			
2			
3			
Разом			

Теми індивідуальних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Нормативне забезпечення процесу здійснення дисертаційного дослідження	4	
2	Форми апробації результатів дисертаційного дослідження	2	
3	Технології пошуку наукових видань для оприлюднення результатів дисертаційного дослідження	2	
4	Підготовка і подання наукової статті до вітчизняного наукового фахового видання	4	
5	Підготовка і подання наукової статті до видання (у тому числі закордонного), що входить до міжнародних наукометричних баз	4	
6	Підготовка і презентація результатів дисертаційного дослідження на наукових конференціях різних рівнів	2	
7	Підготовка і подання до друку інших матеріалів апробаційного характеру	2	
8	Подання документів у спеціалізовану вчену раду	2	
9	Підготовка анотації дисертаційного	2	

10	Підготовка та оприлюднення дисертаційного дослідження на сайті спеціалізованої вченої ради	2	
11	Процедура захисту дисертаційного дослідження	4	
Разом		30	

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Нормативне забезпечення процесу здійснення дисертаційного дослідження	4	
2	Форми апробації результатів дисертаційного дослідження	6	
3	Технології пошуку наукових видань для оприлюднення результатів дисертаційного дослідження	6	
4	Підготовка і подання наукової статті до вітчизняного наукового фахового видання	4	
5	Підготовка і подання наукової статті до видання (у тому числі закордонного), що входить до міжнародних наукометричних баз	4	
6	Підготовка і презентація результатів дисертаційного дослідження на наукових конференціях різних рівнів	6	
7	Підготовка і подання до друку інших матеріалів апробаційного характеру	6	
8	Подання документів у спеціалізовану вчену раду	6	
9	Підготовка анотації дисертаційного	6	
10	Підготовка та оприлюднення дисертаційного дослідження на сайті спеціалізованої вченої ради	7	
11	Процедура захисту дисертаційного дослідження	5	
Разом		30	

8. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Білуха М. Т. Методологія наукових досліджень: підручник для бакалаврів, магістрантів і асп. екон. спец. вищ. навч. закл. К., 2002. 480 с.
2. Васянович Г. П. Педагогічна етика: навчально-методичний посібник. Львів, 2005. 344 с.
3. Каламбет С. В., Іванов С. І., Півняк Ю. В. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. Дн-вськ: Вид-во Маковецький, 2015. 191 с.
4. Корягін М. В., Чік М. Ю. Основи наукових досліджень: навч. посібник. К.: Алерта, 2014.

5. Конверський А. Є. Основи методології та організації наукових досліджень: навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів. К.: Центр учбової літератури, 2010.
6. Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. К., 2003. 192 с.
7. Методика навчання і наукових досліджень у вищій школі: навч. посіб. / С. У. Гончаренко (уклад.). К., 2003. 323 с.
8. Сисоєва С. О., Кристопчук, Т. Є. Методологія науково-педагогічних досліджень: підручник. Рівне: Волинські обереги, 2013. 360 с.
9. Хриков Є. М., Адаменко О. В., Курило В. С. та ін. Методологічні засади педагогічного дослідження: монографія; за заг. ред.: В. С. Курила, Є. М. Хрикова. Луганськ: ЛНУ імені Тараса Шевченка, 2013. 248 с.
10. Юринець В. Є. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2011. 178 с.

Додаткова література

1. Биков В. Ю., Спірін О. М., Лупаренко Л. А. Відкриті web-орієнтовані системи моніторингу впровадження результатів науково-педагогічних досліджень. *Теорія і практика управління соціальними системами*. 2014. №1. С. 3-25.
2. Білощицький А.О., Гогунський В. Д. Наукометричні бази та індикатори цитування наукових публікацій. *Інформаційні технології в освіті, науці та виробництві*. Вип. 4 (5). 2013. С. 198-203.
3. Бурков В. Н., Белощицкий А. А., Гогунский В. Д. Параметры цитируемости научных публикаций в наукометрических базах данных. *Управление развитием сложных систем*. 2013. № 15. С. 134-139.
4. Бушуєв С.Д., Білощицький А.О., Гогунський В. Д. Наукометричні бази: характеристика, можливості і завдання. *Інформатизація вищої освіти*. Вип.18. 2014. С. 146-152.
5. Гальчевська О.А. Використання міжнародних наукометричних баз даних відкритого доступу в наукових дослідженнях. Режим доступу: http://eprints.zu.edu.ua/19419/1/galchevska_oks.pdf
6. Гарасим Ю. Р. Вибір пошукової системи визначення наукового індексу цитованості. *Системні дослідження та інформаційні технології*. 2013. № 4. С. 121-129.
7. Гонтарева І. Підготовка наукового видання ВНЗ до входження у міжнародну науко метричну базу. *Вища школа*. 2016. № 2. С. 88-98.
8. Конспект лекцій з курсу «Методика виконання дисертаційної роботи (PhD Thesis Prospectus)» для здобувачів наукового ступеня доктора філософії / укл. І.Я. Омецинська. Тернопіль: ТНЕУ, 2019. 80 с.
9. Костенко Л., Жабін О., Кузніцов О. та ін. Бібліометрика науки : інформаційно-аналітична система. *Бібліотечний вісник*. 2014. № 4. С. 8-12.

10. Лаппо В. В. Основи науково-педагогічних досліджень: навч. посіб. Івано-Франківськ: НАІР, 2012. 212 с.
11. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посібник / О.І. Гуторов; Харк. нац. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва. Х.: ХНАУ, 2017. 272 с. Режим доступу: <https://bit.ly/3smYP0Q>.
12. Підготовка статті до публікації у міжнародних наукових виданнях : методичні рекомендації / уклад. О. О. Цокало, Д. В. Ткаченко; ред. О. Г. Пустова. Миколаїв: МНАУ, 2015. 88 с.
13. Порядок присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника від 24 липня 2013 р. № 567 Урядовий кур'єр від 11.09.2013.
14. Сбруєва А.А. Дослідно-орієнтоване навчання в університетах розвинених країн. Теоретичні та методичні засади магістерської підготовки викладача вищої школи: монографія / [за заг. ред. проф. А.А. Сбруєвої та проф. О.Г. Козлової]. Суми: Вид-во СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2014. С. 334-362.
15. Спірін О.М. Інформаційно-комунікаційні технології моніторингу впровадження результатів науково-дослідних робіт. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2013. 4 (36). Режим доступу: http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/890#.Um0_zlP82aQ.
16. Тимчасовий порядок присудження ступеня доктора філософії. Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 6 березня 2019 р. № 167 (Назва Постанови із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 608 від 09.06.2021). Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/167-2019-%D0%BF#Text>.
17. Тарасов Д., Гарасим О. Використання спеціалізованих пошукових систем для отримання показників цитованості електронних наукових архівів. *Комп'ютерні науки та інформаційні технології. Вісник Національний університет «Львівська політехніка»*. 2012. № 732. С. 382-388.
18. Чайковський Ю. Б. Наукометричні бази та їх кількісні показники. *Вісник НАН України*. 2013. № 8. Ч. I. С. 89-98.
19. Academia.edu: научно-исследовательское объединение. Режим доступу <http://www.edutainme.ru/post/academia-edu>.
20. Google Scholar. Режим доступу: <http://www.abc.chemistry.bsu.by/intro/part10/04.html>.
21. Index Copernicus International. Режим доступу: <http://www.indexcopernicus.com/>.

**9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення,
використання яких передбачає навчальна дисципліна
(за потребою)**

Обладнання для практичних занять з курсу: «Теорія та методика викладання у вищій школі»: ноутбук або ПК з відповідним програмним забезпеченням, платформа дистанційного навчання Moodle.